

The Honorable & the Chief Secretary to the Government

12/10

EKO AKETE.

IWE IROHIN OSOSE.

VOL. I. No. 5. SATURDAY, AUGUST 19, 1922. THREEPENCE.

Editor:—ADEOYE DENIGA,

Office: 24, Williams Street,

P.O. Box 286

Lagos, Nigeria.

ASAN-SILẸ NI OWO GBIGBA RẸ.

Eko.	Ilu miran ni Nigeria.	Ilu Okere.
Odun kan 12/-	13/-	14/-
Oṣu mefa 6/-	6/6d.	7/-
Oṣu mefa 3/-	3/6d.	4/-

Ẹ fi owo ati Letter ranṣẹ si Editor

GBOHUN-GBOHUN.

Eṣu lo nṣe "Ṣafo" (*Chauffeur, i.e. Motor-Driver.*)

Lati Abeokuta ninu oṣu yi, a gbọ pe *Motor* Ogbeni Wutton ati ti Ogbeni Maiyegun "kan-gbo" ni *Station* Wasimi toṣe ti pupọ enia fi ara ṣeṣe ninu *Motor* ti Ogbeni Maiyegun, a sope o je aṣa awon awa *Motor* ti ona Abeokuta lati ma wa a ni iwa-aibikita toṣe to fi njepe ewu pupọ lo wa fun gbogbo ero ti won nwo iru oko yi lo si Abeokuta tabi si ibomiran ni ona yi. A kepe Ijoba wa (*Local Government*) lati ṣe kilokilo fun irufe awon enia-kenia ti won nwa *Motor* bayi, ti won si ni emi enia da "agunla."

AYABA LADY CLIFFORD, AJISEFINI.

A gbọ pe o fe diẹ si Aya Gomina wa, Ki Edumare ṣe e ni sauki

"MOSE IRANṢẸ MI KU"!!

A ba Ijo *Catholic* nibi kedun iku ikan ninu *Padre* won VICTOR DELFOSSE Ojise-olorun, to ṣalasi niyo kewa oṣu yi.

ILE ẸJO ẸRUJEJE.

Ni ijo keṣan oṣu vi, Adajo ile-ọjo Kekere bu ogorin poun (£80.) fun Ogbeni J. S. Johnson ti adape re nje "Ife-olorun" ni sisan si apo Oba, fun esun ti a fi sun pe o fi etu pamọ si ibi ti ko to: Ijoba si fi "tete je" gbogbo irufe etu be to je ti ogbeni wa na.

Adajo ile-ọjo Kekere

AYO ABARA TIN-N-TIN.

A ba Ogbeni S. Adeniji Coleman Daniel, ti ile owo awon oyinbo A. Whitehead & Co. ti ile yi yo fun are to je nijo kewa oju yi nipa ojo-ewon ti ogbeni T. A. Erinsho ba ro laipe yi, ni "Ganran" Criminal Assizes.

"IKU NBE ALIMU-NTU"!!

A ba awon ogbeni S. A. Thomas asaju ninu awon oluko ile-iwe giga (Senior Tutor C.M.S. Grammar School) nibi, ati ogbeni Raji ti ile-owo awon oyinbo Pickering and Perthoud ile yi kedun fun ofo to se won, ati awon miran, nipa iku egbon won ogbeni Kasunmu onisona-igi ti Ita Apatira, to sele nijo kewa oju yi.

"EKO GBE NI NIYI, OGBON GBE NI GA GOGORO."

Ile-iwe kan, ti a npe ni F. W. M. Morais oloye M.A. ati Ph.D. ti ilu *Havard* ni *America*, ka iwe asoye kan fun ilu, ni gban, ba ile-iwe giga ti Eko ni *Tuesday* ose yi.

RUKERUDO DE! RUKERUDO DE!!

Idagiri kan da ilu ni ijo kakanla oju yi *Friday*; a gbo pe ija kan be sila ni agbege Ijobu Ode nipase sisan owo-ori-koṣe-owo-ori Ijoba ran awon olopa-agbebon lo sibe nijo kanna gan.

IJO BROTHERHOOD PA AGBO SE OBE!!!

A gbo pe gbogbo awon enia ti *Pastor A. Adedeji Isola* wasu fun ni isin pataki ti awon *Church Brotherhood* lo se ni Ikorodu ni ijo kefa. oju yi *Sunday*, laro-lale, le ni egbefa enia: a ba Ijo yi yo lopolopo fun Ibukun Olorun to wa ninu imole nla ti won lo tan si ilu yi.

EKO AKETE.

EKO SATURDAY 19, 1922.

AGBA KI I SERE ETE.

A kole se ka ma sope aka-Egbe Eko ti Ijo Enia Dudu ni Iwo-orun ti *Africa* laṣe Gesi (*Lagos Branch of The National Congress of British West Africa*) ti a soro re ninu iwe-irohin yi loṣe tokoja, nrehin pupo larin wa nisisiyi, opolopo ikunsinu la gbo pe o wa nipa ona ti a ngbe Egbe na gba: ni iwon odun meji, nkan ko buru bayi: nigbana, awon omo Egbe nlo si Egbe dede loṣe, a si nse idawc gege bi ipa eni ti mo. Sugbon nisisiyi, a gbo pe o to ipade-egbe marun ti Egbe ni tj kosi enikan kan ninu gbogbo awon omo Egbe to yaju bikoṣe Akowe Egbe (*Recording Secretary*) nikan-ṣoso la nri ti yio joko si Ihupesi (ibiti o je ile ti Egbe npejo si loṣe,) fun bi iwon wakati meji ti ko ni ri enikeni ninu awon omo Egbe. Eyi ba ni ninu je pelupelu nigbati o je pe a koi ti mura kan rara lati kowojo, ogidinleje owo bi edegbeta *found* (£500) fun riran awon bokinni ti a ti yan, lo si ipade nla Egbe na keji ni ilu Saro ninu *January* odun to-nbo.

Awon "omo" wa ni Ebute-Meta ko ni irufe ifasehin ti wa yi, enikeni ti o ba lo si ipade won ninu ose die tokoja, le jeri si eyi ninu ipade na, opolopo oro isiri ni a gbo lenu Alakoso ale ijo na, eyi ni Ogbeni HERBERT MACAULAY C.E. "Kinin Onibudo," ati lati enu die ninu awon aṣaba Eka-Egbe ti Ebute-Meta yi, awon bi DADY DENIYI AGBEBI, MARINHO Baba Eka-Egbe na, ati Ogbeni DANIEL, Oju toku lati fi palomo ko to nkan, nitorina ni a se nke rara pe "Ijafara lewu."

Ife inu wa nipe ki a paro gbogbo awon oloye ti won ti nsiṣe yi bo lati idunta wa: won to sinmi, ki awon elomiran gba a "enikan-kije-kile-fe" a dupe lowo DR. AKIWANDE SAVAGE fun ina ti o ti fi oju gba, lati igba ti o ti da Eka-Egbe yi sila

nibi: gège bi iṣe rẹ, ati oriṣiriṣi Igbimọ Ilu ti o wa ti o nṣiṣe fun Ilu lai gba owo kan, kọye ki a sin i pa, nipa pe ki a tun ma di ẹru iṣe "Sekiteri" Ẹka-Ẹgbẹ yi l' Eko ru u lẹ titi mo awon oyinbo sa ma npa owe kan pe *Do not ride a willing horse to death*, eyini pe, Iwo maṣe gun ẹsin to wulo pa: nitorina, a kepe awon ti o je aṣaju ninu Ẹka-Ẹgbẹ yi nihun, ki won se giri lati parọ gbogbo awon oniṣe ibe, ki a si ji ninu ilora wa, ki owe yi ma ba je tiwa. "Itadogun ku dede, ojo Ẹlesin k' oia."!!!

DOSUNMU ATI KỌSỌKỌ

(Copyright)

LATI QWỌ HERBERT MACAULAY, C.E.

Nigbati Akitoye de Agbadayigi, o ba Oyinbo Alapako nibe; REVEREND C. A. GOLLMER, Oniwasu Onigbagbo.

Lati Agbadayigi ni Akitoye ti kọ iwe si Ajele Qba Queen, ti o wa nigbana ni Kanadopo, (*Fernando Po.*) Ajele na nje CONSUL JOHN BEECROFT; on ni Gomina Kanadopo; sugbon o je Ajele fun apa ti awa nibiyi, nitori awon ko yi ti ta asia nwon sibi nigbana. Nwon ko le fi Gomina je si ilu ti nwon ko ta asia si.

Awon Oyinbo Onigbagbo kọ iwe si Ilu Oyinbo fun Akitoye; nwon si jeje pe Akitoye vio fi owo si iwe fua Qba Queen Victoria pe nwon kio ta ẹru mo ni Eko bi on ba le pada si ori oye rẹ l' Eko.

Ajele CONSUL BEECROFT fi iwe Akitoye ranse si ilu Oyinbo ni *February 24, 1851*, iwe na de owo Ijoba Ilu Oyinbo ni *June 10* nisisiyi to fi ojo medogun mu Oluwa Onifila fufun wa si Eko lati Ilu Oyinbo kana ni odun to koja.

Ni akoko yi gan, ni Ijoba Igesi mura lati da owo-eru duro ni Eko nibi, ati ni gbogbo ilu eti okun ti o wa lotun ati losi wa; be ni Sekiteri Qba QUEEN VICTORIA ti o wa nigbana to nje VISCOUNT PALMERSTON,

ti kọ iwe si Ajele CONSUL BEECROFT pe ko se adeun pelu Qba Eko nipase owo-eru lati da duro.

Kosoko ni Qba ni Eko nigbana. Ajele ranse si i pe on nbo wa si Eko lati ba a se sawura nipase dida owo-eru duro.

[Ko-li-pari]

ESUGBAYI ELEKO, GOMINA CLIFFORD

ATI OGBENI HENRY CARR.

Awon baba wa ni o ma npa a lowe pe, "Ohun ti o ba dun ni la njagun imu, ologun ẹru ku aso rẹ je okan." Ko dede, orọ omiran wa ti a le ma so nipa rẹ ki a to ma tera mo orọ Eleko; sugbon nigbati o je eyiti o dun ni gidigidi, ni o je ki a ma so nipa rẹ lai-menu-kuro. *A o si ni fi gège wa si lẹ, aṣi bi Ijoba ba yẹ orọ na wo fun wa.* O ta si ni leti pe awon Ilu nje kọ Iwe-Ebe si Gomina ti gbogbo enia pataki ni ilu ma fi owo si. O to akoko ti Gomina ma fi okte le orọ yi, nitori "Bi oro ba npe nile, nse ni o ma ngbon si i." Sugbon siwaju ki a to fi owo si Iwe-Ebe yi, a ro pe awon Ilu, papa awon Igbimo, ti o nse Iwe-Ebe yi ti ro orọ yi dada ki nwon to da owo le e. Kini mu ni so eyi? O ni idi. Nitori ko ye ki a bebe loni ki o tun di oia ki a tun ri ohun ti o ma mu ni lo bebe fun Eleko nitori eyiti a fi foju wa ri lode Eko lenu loloyi o to ko ni logbon. A ro pe eyi ni o di ori ekeji ti a nda Eleko duro. Bi nkan-kan ba de si enia, ti nkan na ba tun de si i lẹkeji, ti ko ba ko ogbon lakoko, o ye ki o ko ogbon dada lori ekeji. Nitori eyi ni o je ki a so wipe, a ro pe Ilu ti ro orọ yi dada ki nwon to da owo le e.

Kini o ye ki awa ara-Ilu kọ ninu ohun ti Ijoba ni Eleko se? Ko ju eyi lo. Ninu ohunkohun ti o ba de, ki Eleko mo ara rẹ gège bi oniṣe Ijoba, tabi ki o mo iwon ara rẹ gège bi enia kan ti o nṣiṣe laṣe won, ati ohunkohun ti Ijoba ba ni ki o se, Eleko ni lati se e ati pe ki o ma se gba imoran lowo ẹni kowan aṣi lowo won. Bi Eleko ba le se eyi pelu Ijoba ko ni si Ija larin on pelu won mo. Bi ilu ba ro o gba ona yi, nje o to ki a kọ Iwe-Ebe Sugbon bi nwon ko ba ro o gba ona yi, logbon ti wa, a ko ro pe o to ki a ma lo bebe fun Eleko. Nitori ko to ki a lo bebe, nitori ki a ba le ma lo bebe (For it is unnecessary to petition in order that we might be able to petition.) Ko ye ki a bebe loni, ki o tun di oia ki a tun ma lo bebe, ẹyin ara Ilu, e je ki a mo ohun ti a nse. "Bi a ba ma je osaka ki a je osaka, bi a ba ma je osoko ki a je osoko, osaka-ṣoko ko ye omo enia."

Ni ti wa, ife-inu wa ni pe ki Ijoba ki o dariji Eleko wa; sugbon mo fi anu Olorun be awon ara-llu ki nwon je ki Eleko ma te si Ijoba ninu ohunkohun ti nwon ba fe ki o se, nitori ko si anfani kan nibe bi a ba nko Eleko ni owa ti o lodi si Ijoba bi beko e je ki a fi Eleko si iga baba re gage bi o ti wa, ki a ma se lo bebe fun u mo. Otito koro. E ro oro na wo dada.

Eyin ara ilu, ohun pataki kan tun wa ti a nfoju fo da. Eyi ni pe ko si irepo larin Eleko ati Ogbeni Henry Carr, Alabojuto ilu (*The Resident of the Colony.*) O dabi enipe enia kan nfe gun oke kan lo, ko si fe gun akaso, kini o ti se ma de oke pelu irorun, o ha ma fo? Bi akaso ni Ogbeni Carr ri fun Eleko, lati odo re ni o ti ma gba de odo Ijoba, nigbati ko si irepo larin Olori-llu ati Alabojuto Ilu, kini ma gbehin re, bi ko se aida. Nitorina a be Igbimo Ilu yi ki nwon se atunse oro Eleko ati Ogbeni Carr. Bi enikeni ko ba gba eyi gbo, ko wo iwe (Letter) ti a ti ipase Eleko ko si Ijoba nigbati oro yi be aile.

Iwe meka ti Eleti-ofe ma ko si awon enia meka yi yio fi ohun ti ilu nfe lowo won han.

ELETI-OFE

Eko,

19th August 1922.

Iwe si

Gomina CLIFFORD Olola Julu

Ile Oba Lehingbeti,

Eko.

Olola Julu,

Pelu owo ati iteriba ti enu ko le so ni mo fi ki Olola Re pe ki Olorun Oba Ogo ki o da Olola Re si fun wa, ki o si je ki o le ma pase lori wa si ipase otito ati ododo titi yio fi wa Ijoba Gesi eniti o ran Olola Re wa si arin wa lati pe o si ipo eyiti o ga ju ti ile wa lo.

Nipa oro ESUGBAYI Eleko eniti Olola Re ti binu si lati ojo pupo yi wa, awa nfi irele mbebe lodo Re pe ki o le wu O ki O le dariji Eleko ki O si fa a mra, ki O si fi si ipo re, ati pe a si le mu ki o da Olola Re loju pe ko ni si irufe eyi mo larin Olola Re ati Eleko.

A ki Aya Olola Re, LADY CLIFFORD lopolopo, ara ile ati alafia ati emi gigan ni a ntoro fun eyin Olola mejeji. A si be Aya Olola Re pe ki o ba ni be Olola Re ki o le fi oju anu wo oro Eleko ati Ile Dosunmu. Awon baba wa ni o ma npa owe kan, nwon ni "Iyi ni Oba nfi ori bibe nse ki imu eje."

Awa mo daju-daju pe ki ise ife inu Re danyin-danyin lati binu si Eleko pe titi, sugbon nigbati mo ati ero Olola Re ko papo mo ti Eleko ni o mu Olola Re binu si i. Nitorina, awa nfi gbogbo agbara wa ati ipa wa be Olola Re pe ki o foju fo oro yi da, ki O si fi oro na mo ni bi o ti wa yi, ki o si gbo adura awon ara Ilu larin awon eniti o wu Olorun lati gbe Olola Re ju si.

Emi ni eniti o wa labẹ aṣẹ Re

"ELETI-OFE."

Eko

19th August, 1922.

Iwe si

Omo-Oba Esugbayi Eleko

Iga Idunganran,

Isale Eko.

Idobale Mi Niyi o, Olowo,

Ko dede ti mo fi ko iwe yi si Olola Re nipa oro Re pelu Ijoba lati odun keta wa, oro na si je eyiti o fun awa omo-ibile ni ibanuje lopolopo, nitori awon baba wa ni o ma pa a lowe pe "Bi a ba nbu etu, ori a ma ran awo" owe ni o, nigbakugba ti Ijoba ba mba Olola Re binu ko gba inu wa lo, nitorina a be Olola Re pe ki o mura lati ma gba ohun ti Ijoba ba nfe, nitori ohun ti Olola Re ti ri ti po de gere, ti a ko le salar ma so pe o to, o si ye ki o ma te si ife Ijoba-Ilu.

Bi Olorun ba le je ki Gomina fi oju rere wo Iwe-Ebe Re ti Ilu ko ni lowolowo yi, ti a si fi owo si, mo be Olola Re gidigidi ki o pinnu lukan Re lati ma sa fun ohunkohun ti o ba ma mu ibinu wa sarin Olola Re ati Ijoba.

Beni nko le galai ma fenu kan eyi pe ki o wa ona bi irepo ti se ma wa larin Qlola Re ati Qgbeni CARR Alabojuto-Ilu.

A ko le ma so fun Qlola Re pe oro Re koja eyiti o ma lo gba imoran lowo awon sokeri-sodo enia, ti ko si otito kan lenu won, nitori ki Qlola Re ki o ma tun se Ijoba lori qketa.

Oro Re gba suru opolopo ati ibarale. Bi o ba se pe Ilu yio ma bebe fun Qlola Re nigbagbogbo, o san fun Qlola Re ki o di Ijoba mu lekana.

Ti Qba ni ma se.
"ELETI-QFE."

Eko

19th August, 1922.

Iwe si

Qgbeni HENRY CARR Alabojuto-Ilu,
Ita Tinubu, Eko.

Qgbeni Alabojuto-Ilu,

Enu mi ko le so bi inu mi ti dun to lati kowe yi si Qlola Re. Ohun ti o mu mi kowe yi si o ni pe, bi oro Eleko ba de odo Ijoba ki o fi oju rere wo o, ki o ma si taro ohunkohun ti eti re ba ti gbo lenu ise re gege bi Alabojuto-Ilu, sugbon ki o fa Eleko mora nitori eje ara re ni ise. Ohun ti o ba si je ebi re, a fe ki o dari re ji i.

Gbogbo wa ti ri i dajudaju pe Eleko ti fi eyi kogbon, gbogbo iya ti Qlola Re ba si je nipa oro ilu, nitori ire ilu re, fi rera, ki o si fi oju fo da, ki o si mura gidigidi lati tun ilu re se, ki iran ti o mbo le ma fi ibukun fun oruko re lehin ola. Awon baba wa ni o ma npa a lowe "Bi a ba fi owo otun na omo, a ifi owo osi fa a mora." Inu wa gege bi Ilu yio dun bi o ba le fa Eleko mora. Alafia ko ni ile on ona re wa bi? Ki Mrs. CARR fun mi. Ilosiwaju Ilu wa di owo re, o di owo Qlorun. Ki o ba wa se wo Eleko ni fufuye.

Emi ni iran se re nitoto,
"ELETI-QFE."

IWO ASO DUDU SE OFO OKU KISE ASA WA.

9. Aşa yi je ti awon Oyinbo, nitori pe oje okan pata ki ninu igbagbo won, bi enia baka, ti won ko ba lo aso dudu lati fi se oto oku na—yio ma wa yo won lenu—sugb n nigbati won ban lo aso dudu, oku na ko ni de sakani won lati se iyona kiyonu pelu won nitori pe, won gbagbo pe oku kofe aso dudu tabi ohun kohun to je dudu rara, Nitori eyi, ni awon Oyinbo se ni aso dudu tabi ohun dudu se ofo oku ti won. Sugbon kini ti awa enia dudu ti je—eyi ha nse asa tabi igbagbo ti awa enia dudu bi? E se ti asi gba asa na ti afe nse ju awon alasa lo. E je ka ronu jinle, fa si gbiyanju lati wa idi ohun gbogbo ti oba lo be, la wari, kato magba kanri kanrun gege bi asa tabi, hu ni iwa. Be gege si ni oni ru nru asa Ije miran ti kise ti wa, ti asin gba mora, to be to funko wahala ba wa ni aye wa. A ha le fi ohun dudu aperi ohun fun fun bi? E ha rika ninu Bibeli pe, awon omo eyin Jesu wo aso dudu lati fi se ofo re—ewe, tabi pe Mary. eyi ti awon Roman npe ni Maria fi aso dudu tabi wo aso dudu lo si iboji omo re ni gbati awon Jesu fi kan mo Agbelebu, ki oto jinde ni ijo keta, gege bi ati ka ninu Bibeli? Tabi, eri ka pe okan ninu awon Qba—kan re fi aso dudu se ofo re bi? Boya ele so pe se oji dide ninu oku, ni ijo keta, nitorina akole so pe bi awon enia re tabi Iya re tabi awon odo eyin re papa Joseph, eni tinse baba re ni pa ti ara, pe, owo aso ofo nigbati won kan Jesu mo Agbelebu. Tabi egbo lati enu Jesu, tika ara re pe oko enikeni, ni iru oko bayi ni gbogbo odun metalelogbon to gbe lode aye, tabi egbo lenu okan ninu awon omo eyin re pe okan ninu won fi ko awon enia to je onigbagbo ni igba aye tiwon? Ara—e je kafi iwa eri sile, ka sin ye ko ohun tikise ti wa mora. Ero inu jinle.

IREDI IKITA OKU.

10. Aşa yi jo ti awon Keferi—nitori pe, won gbagbo pe oku ana a pada wasi ile ni ijoketa to oku na bati ku lati wa mu lawon akan ti on bagbagbe sile—Nitorina ni olukuluku niu awon ebi ati oro oku na nfi se inowo, ni ona oni ru nru, ni ijoketa ti oku na bati ku, ki oku na bale fi oju rere wo won ati ki inure bale dun si won pe, won ase eyin ohun dara dara. Eyi lomu ki awon Keferi makita oku won. Eyi ha nse igbagbo emi ati iwo bi?

IREĐI IKIJE OKU.

11. Bēni gēgē si ni awōn Keferi gbagbo pe oku wōn npada wa si ile ni ijoketa lati wa pin, ohun ini rē fun awōn enia rē, ati lati tubo palē ohun rē toku mo, ati lati mu ohun miran ti o ba fē mulō pelu. Nitori eyi ni olukuluku ninu awōn ẹbi oku na nṣe ma nawo lopolopo, ki oku na ba le pin ohun tojuju fun wōn Nitorina ni inṣowo ti ikije oku nṣe ma npo ju ti Ikita lo larin awōn Keferi.

Njē bi eyi bajē igbagbo ti awōn Keferi—ko ha lodi si ẹkọ ti Christi fi kọ awa onigbagbo—Njē ẹleya nla kọ hani lati fi aṣodudu lē fun fun. Ikita ati Ikije oku o yē larin awōn Keferi, nitori pe, eyi jē igbagbo tiwōn, o ha nṣe temi tabi tirē gēgē bi onigbagbo? Aha ri bē ninu ẹkọ Christi bi? A ko ha ti sami fun wa ni orukọ Olorun kan ṣoṣo ati ni ti Christi ẹniti nṣe ayan fē ọmọ rọ. Ako ha ka ninu Bibeli pe awōn Jew nigbati wōn nwa ọṣo ewo ni wōn ogba lati fi ri ẹṣe ka si Jesu lorun ki wōn ba lepa, bere lowo rē pe, bi otọ fun wōn ki awōn ma san owo Ibode—Jesu sin ṣọ fun wōn pe kiwōn mu ọkan wa ninu owo idē to wa lowo wōn, ki ohun kọ wo—nigbati o gba tan o yēwo osi bi wōn lere pe—aworan tani ẹni to wa lara owo idē na—awōn Jew sin da hun pe, ti Kesari ni: osi tun ṣọ fun wōn pe njē ti o ba jē aworan ti Kesari "Ẹh ohun tin ṣe ti Kesari fun Kesari ati ohun tinṣe ti Olorun fun Olorun." Bē na si ni fun wa pelu pe oje ikan pataki ninu ẹkọ Jesu fun gbagbo awōn Onigbagbo, lati fi ohun ti nṣe ti Keferi silẹ fun awōn Keferi, ati ohun tin ṣe ti Olorun fun Olorun. Tabi Aṣa ti ki ṣe aṣa wa silẹ fun awōn alaṣa—ki asin ma ṣe ti Olorun kan ṣoṣo ẹniti ti iwọ ati emi gbagbo gēgēbi ilana ati ẹkọ Christi Jesu.

(Kai ti pari.)

IPO AWŌN ỌMŌDE.

Eko,

19th August, 1922.

Letter No. 4.

Ẹnyin Orẹ mi Kekere,

Gēgē bi ileri ti mo ṣe lati ma gba nyin ni iyanju loṣoṣe bi Olorun ba nfi ara-lile ta mi loṣe, emi ko ni ṣalai mu ileri na ṣe si nyin.

Ohun ti mo fē ba nyin ṣoṣo nipa rē ni "FIJOJU SI IṢE TI Ẹ BA NṢE," eyiti awōn oyinbo npe ni "attention." Ọrọ na ni awōn ogagun ma nlo fun awōn ọmọ-ogun wōn bi nwōn ba fē pe wōn lati bere iṣe Nigbati Ogagun ba ti pe "attention," gbagbo wōn a sunraki, bi nwōn ba ti nṣere ri, nwōn ni lati fi oju wōn ṣodo oga wōn, ẹnikeni ninu wōn, ti oju rē ko ba bọ si ọkankan ọṣo rē ki o si ma wa oga wōn, ẹṣu ṣe e: Nwōn le ge e lokun, ti ko ba ni okun, nwōn le ge e niya lona omiran, bē na ni o ri fun awōn Olopa pelu.

Mo ranti nigbati mo wa ni Ile-Ẹkọ gēgē bi nyin, bi Olukọ wa ba fē kọ wa ni nkan tiun, tabi bi o ba fē ba wa ṣoṣo pataki; ọmọ yi ni o ma nfi pe wa, bi o ba ti ni "Attention" gbagbo wa ni o ma sunraki, ti ao si ma wa oju rē feto-feto, ẹnikeni ti ko ba wo o, ma mọ ọ. Nigbati ẹnikan ninu wa ba nṣere e Olukọ ba ri i pe ko foju si ohun ti o ni wa, on yio pe oluwa-rē na, a si bi i lere ohun ti on ti nṣe, bi ko ba mọ ọ, egeke gbe e.

Nitorina mo ni ireti pe ẹninin ki iṣe ọmọ-igi ẹniti Olukọ yio ma na nigbagbogbo. Nitori eyi ni mo ṣe fē ba nyin ṣoṣo lori ọrọ na pe nigbati ẹ ba wọ Ile-Ẹkọ gbara, ẹ ma foju si nkan-ki-kan ti Olukọ ba nkọ nyin, ẹ ma ṣe jẹ ki ero nyin ki o ma pin si ọna igba, ẹ ma fi ọkan ba Olukọ nyin lo gēgē bi o ti nkọ nyin.

Bi ẹ ba nlo si Ile-Ẹkọ lojojumo ti ẹ ko ba foju silẹ si ohun ti nwōn nkọ nyin, wiwa nyin lojojumo bọ si asan; ẹniti ko wa si Ile-Ẹkọ ati ẹniti ki foju si ohun ti Olukọ nkọ wōn, awōn mejeji jē ọkan na, adanwōn jē bakan na.

Gēgē bi mo ti ma nṣọ fun nyin nigbagbogbo lati igbati mo ti bere si ikọwe si nyin pe, anfani pupọ ni o wa fun ẹninin ọmọde ni akoko isisiyi ni Ile-Ẹkọ, ẹnikeni ninu nyin ti o ba nfoju si ohun ti nwōn nkọ ọ, oluwari yio di ẹni nla lēhin ọla.

È jẹ ki nfi apejuwe kan fun nyin. Omode kekere kan wa, nigbati o wa ni Ile-Èkọ nigbagbogbo ni Olukọ rẹ ma nso pe o jẹ omọ ti o ma nfoju silẹ ti o si farabalẹ ni Ile-Èkọ, nigbati omọ yi kọ èkọ rẹ tan; o bọ si ibi isẹ, nigbati o jẹ aṣa rẹ lati ma foju si isẹ rẹ pelu, o bere gere bi Akowe ti o nkọṣe ni "Office," nigbati o se o di Akowe tara, were-were o di oga-kekere, laipe o di oga-agba, omọ yi mba lo titi, o si di eniti o gba enia si isẹ, owo rẹ si tan kakiri ile na. Nigbati o mba awon Akowe ti o wa labẹ rẹ sorọ ni ijo kan, o so fun won pe nkan ti o mu on de ipo nla yi ni fi foju si isẹ gbogbo ti nwon ba nse ni ibi isẹ." eyiti oyinbo npe ni "Undivided attention to duty."

Bi enyin na ba fi kora lati igba-ewe nyin lo, enyin na le de iru ipo bayi. Nitotun a ma fi oju si isẹ nyin nigbagbogbo ti e i a wa lenu isẹ.

È ku otutu yi. Mo bẹ nyin ki e ma se fi ara nyin silẹ, e ma fi aṣo bo gbogbo ara nyin nitori ki otutu yi ma le ko si nyin lara. È ku isẹ. Mo pari iwe mi pelu ife si nyin. Alafia ko ni gbogbo nyin wa bi?

Emi ni orẹ nyin nitoto,
"ELETI-OFẸ."

GOVERNMENT HOUSE NEWS IROHIN ILE OBA.

Ni Monday, July 31, Aya Ogbeni Davidson de si Ile Oba lati Warri.

Ni Tuesday, August 1, Gomina ati Aya Rẹ pe Olopa Agbejoro-Oba ati aya rẹ Mrs. Tew, ati Ogbeni E. O. Pretheroe jeun.

Ni Wednesday, August 2, Gomina ati Aya Rẹ pe Ogbeni D. J. Jardine O.B.E. ati Ogbeni A. B. Russel jeun.

Ni Thursday, August 3, Gomina ati Aya Rẹ pe Olopa Akowe Ofo-Ilu ati Ogbeni G. Hebden ati Aya rẹ jeun.

Ni Friday, August 4, Gomina ati Aya Rẹ pe Olopa Alabojuto Oko-oyinbo ati aya rẹ Mrs. Hughes jeun.

Ni Saturday, August 5, Aya Ogbeni Davidson ati Martindale ati Aya rẹ fi Ile-Oba silẹ lo si Ilu-Oyinbo.

Laṣẹ Gomina ati Aya Rẹ pelu Akowe Gomina awon lo si Egbe Inu Ogba (*Garden Club*) nibẹ ni won lo pade Olopa Akowe-Ilu Agba ati awon Igbimo ti Egbe Inu Ogba. Lẹhin igbati Aya Gomina ti sọ oro diẹ, o ge oja tinrin (*Ribbon*) O si si Egbe Inu Ogba; awon Egbe yi ni o fun Aya Gomina ni alumogaji ti o fi ge e.

Ni Sunday, August 6, Gomina ati Aya Rẹ pelu Atokun-Oba lo si Ile-Isin "*Holy Cross Cathedral*." Ogbeni M. C. Greene jeun ni Ile-Oba.

PREACHERS FOR TOMORROW.

AWON ONIWASU OLA.

WESLEYAN.

Time—Timubu	Preacher.
10.30 a.m.	Rev. H. W. Stacey
7. p.m.	" J. C. Cole
10.30 a.m.—Olowogbowo	" D. L. Mojola
7. p.m.	" E. E. Williams
10.30 a.m.—Ereko	Mr. H. Ajagbe
7. p.m.	Rev. E. K. Ajai-Ajagbe
10.30 a.m.—Oḅun-Eko	Mr. N. A. Thompson
7. p.m.	Rev. D. L. Mojola

AFRICAN COMMUNION.

ANNIVERSARY CELEBRATIONS.

	Preacher.
9. a.m.—Araromi Baptist	Revd. G. A. Oke
" " Jehovah Shalom	Supt. J. S. Williams
" " African Bethel	" J. A. Lakeru
10.30 a.m.—African Method	Revd. H. Atundaolu
9. a.m.—Salem (E. B.)	Supt. D. A. Hughes
" " Ifako	Revd. D. J. Oguntola
9. a.m. U. N. A. (Ipaja)	" S. T. Wilson

BROTHERHOOD CHURCH

7.30 a.m.—Ilupes	Mr. Fagbeyi Faṣeyi
7. p.m.	Pastor A. Adedeji Iṣṣla

ADVERTISEMENT RATES.
IN EKO AKETE.

	£	s	d.
Ten lines and under	...	2	6 weekly
Every additional line	...	0	6 do.
In Memoriam	...	4	0 do.
Birth	...	4	0 do.
Thanks for sympathy, etc.,	...	5	0 do.
Quarter page	...	5	0 do.
Half a page	...	7	6 do.
Whole page	...	15	0 do.

OWO IPOLOWO OJA.

ATI IKEDA NKAN MIRAN NINU
IWE-IROHIN EKO-AKETE.

Fun ila mewa tabi didinku	ninu rẹ.	2	6	ososẹ.
ila titun kọkan	...	6	do.	
Iranti Ẹni	...	4	0 do.	
Ibimọ	...	4	0 do.	
Idupe	...	5	0 do.	
Idamerin page kan	...	5	0 do.	
Idaji do. do.	...	7	6 do.	
Gbogbo do. do.	...	15	0 do.	

All advertisement fees payable to the
Editor direct.

Ka fi gbogbo owo wanyin sọwọ si Editor tara.

Advertisements.

IPOLOWO OJA.

IJO GBGBO ENIA DUDU,

TI IWỌ ORUN AFRICA LABE GẸSÌ.

A nse Ipade ti Ẹka Ẹgbẹ yi l' Eko ni
ijo ẹkerin ososẹ Alaruba, (*Wednesday*),
ni Ilupesi Ẹnu Owa ni agogo marun-abọ
ni irolo.

Gbogbo Enia lape sibẹ.

AWON ẸGBE OYINBO ONISOWO TI A NPE NI
E. H. STEIN ARA HAMBURG.
NEUERWALL 16 18. GERMANY.

Jẹ Awon oniṣowo ti Ilẹ Enia Dadu, wọn ma
nranṣe Oja fun ẹnikeni to ba fẹ ibase Oja ti Ilu gẹni
tabi ti awon Ilu oyinbo miran ta o wa lagbegbe
England ati *Germany*.

Wọn si nba enia ta Oja bi Epo tabi Ekuro ti a
ba fi ranṣe siwon si Ilu awon oyinbo (*Europe*)
ni owo ti o jo enia loju.

Kosi ewu kankan ni fi fi Oja-koja ranṣe si won
lati Eko tabi Ilu miran ni *Nigeria*.

Ki ẹnikeni to ba fẹ ba awon oyinbo yi sowo loju
tabi ki o kowe si Asoju won nibi Ogbeni Karimu
Kotun ti ita Oba Dosunmu No. 3, tabi ni ibi-ise
re (*Office*) ni Opopo-ola (*Broad Street*.) ati ni
ibi-ifi Oja pamọ si (*Forto-novo Market Store*) l'
Eko.

Ẹnikeni le kowe ni ede Gẹsi, niti *German* tabi
niti *French*.

Oruko adugbo awon oyinbo oniṣowo yi ni ede
Wire ni STEINAFRIK. Hamburg.

"OŞEWONI!" (FAIR WARNING)

Ogbeni A. W. Glukolu Onigbanjo to gba Aṣe
loḍo Ijoba *Nigeria*, nta oriṣiriṣi oja ni Gbanjo,
nile Gbanjo re ni 2, Isalegangan Street, l'Eko.

O si nta ile ati ile pelu.

Awon ojo oja-tita ni iwonyi. Monday, ati
Thursday, lagogo meta osan. Saturday, lagogo
mesan aro, lososẹ. O ntete san owo oja fun enia.
Mu oja re lo si be.

Banuso ma b'enia so!

A nta Iwe Oyinmomo yi ni C. M. S.
Bookshop nibi, kẹbọ merin pere ni
okokan (4d.)

Ile Ita Egbogi ti Macaulay.

(*Macaulay's Household Dispensary*.)

A nta oriṣiriṣi ogun Ilera ni Ile-oja yi, to wa ni
popo-ola (*Broad Street*.) l' Eko ni owo pọ o.

Awon Ogun bi Oku, Painkiller, Ogun Inarun,
Ogun Lakuregbe, Ogun Kuruna, Ogun Aran to
dara Ogun Ẹda, Ogun Arẹmo.

Ogbeni S. A. Q. Macaulay ẹniti oni Ile-Egbogi
yi je ẹniti o gba Aṣe ogun pipọ (*Certificated
Dispenser*.) lowo Ijoba *Nigeria*.

Ẹ LQ DANWO : Ogun re je bi idan.